

FREDRIK BACKMAN

**ΜΠΙΕΡΝΣΤΑΝΤ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΟΛΩΝ**

**ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΥΗΔΙΚΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΘΟΠΟΥΛΟΣ**

Κ Ε Δ Ρ Ο Σ

Fredrik Backman: *Μπιέρνσταντ εναντίον όλων*

Τίτλος πρωτοτύπου:

Fredrik Backman: *Vi mot er*

ISBN 978-960-04-5442-0

Μετάφραση από τα σουηδικά: Γιώργος Μαθόπουλος

Επιμέλεια-Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Fredrik Backman, 2017*

Published by agreement with Salomonsson Agency

© *Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2024*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

Στη Νένα.

Προσπαθώ ακόμα να σε εντυπωσιάζω.

Σου το λέω για να το ξέρεις.

Κάποιος θα φταίει

Έχετε δει πόλη να καταρρέει; Η δική μας κατέρρευσε. Θα λέμε κάποτε ότι εκείνο το καλοκαίρι ξέσπασε η βία στην Μπιέρνσταντ, αλλά θα είναι ψέμα. Η βία υπήρχε εκεί από πριν. Μερικές φορές είναι τόσο εύκολο να κάνεις τους ανθρώπους να μισούνται μεταξύ τους, που φαίνεται αδιανόητο ότι κάποτε δεν ασχολούνταν αποκλειστικά με το μίσος.

Είμαστε μια μικρή πόλη μέσα στο δάσος, και ο κόσμος λέει ότι δεν υπάρχει δρόμος που να έρχεται εδώ, αλλά μόνο δρόμος που περνάει από δίπλα μας, για να πάει κάπου αλλού. Η οικονομία της πόλης βήχει κάθε φορά που παίρνει βαθιά εισπνοή και το εργοστάσιο μειώνει το προσωπικό κάθε χρόνο, σαν ένα παιδί που νομίζει ότι η τούρτα στο ψυγείο δεν θα φανεί πιο μικρή αν τρώει μια τσοηδά μπουκιά κάθε τόσο. Και αν βάλετε, για σύγκριση, τον καινούργιο χάρτη της πόλης πάνω στον παλιό, θα δείτε ότι ο εμπορικός δρόμος και η μικρή περιοχή που ονομάζεται Κέντρο έχουν συρρικνωθεί, σαν το μπέικον όταν το αφήνουμε για λίγη ώρα σε καυτό τηγάνι. Εκτός από το παγοδρόμιο, δεν μας έχουν απομείνει και πολλά πράγματα. Ωστόσο οι κάτοικοι μπορεί να σας πουν: *Χρειαζόμαστε κάτι περισσότερο; Όχι.*

Όσοι δεν ζουν εδώ, και περνούν απλώς από την πόλη μας με τα αυτοκίνητά τους, λένε ότι η Μπιέρνσταντ ζει μόνο για το χόκεϊ.

Έχουν κάποιο δίκιο, γιατί υπάρχουν πράγματι μέρες που η πόλη ζει μόνο για το χόκεϊ επί πάγου.* Μερικές φορές πρέπει να ζεις σε βάθος κάτι για να μπορείς να επιβιώνεις σε όλα τα άλλα. Δεν είμαστε ηλίθιοι, δεν είμαστε τοιγκούνηδες. Πείτε ό,τι θέλετε για την Μπιέρνσταντ, αλλά οι άνθρωποί της είναι σκληροτράχηλοι και δουλεύουν πολύ. Κι έτσι φτιάξαμε μια ομάδα χόκεϊ κατ' εικόνα και ομοίωσή μας, για την οποία μπορούμε να περηφανευόμαστε, γιατί εμείς δεν είμαστε σαν εσάς. Όταν οι άνθρωποι των μεγαλοπόλεων λένε ότι κάτι τους φαίνεται πολύ δύσκολο, εμείς χαμογελάμε πλατιά και σχολιάζουμε: «Σιγά μην είναι δύσκολο!» Η ζωή στα μέρη μας δεν ήταν καθόλου εύκολη, κι εμείς την αντέχαμε, ενώ εσείς όχι. Στεκόμασταν όρθιοι ό,τι καιρό κι αν έκανε. Όμως συνέβη κάτι και καταρρέυσαμε.

Γιατί έχουμε κάτι στο πρόσφατο παρελθόν μας για το οποίο θα νιώθουμε ενοχές πάντα. Μερικές φορές ακόμη και οι καλοί άνθρωποι κάνουν φριχτές πράξεις, πιστεύοντας ότι έτσι προστατεύουν τους ανθρώπους που αγαπούν. Ένα αγόρι, το αστέρι της ομάδας μας, της Μπιέρνσταντ Χόκεϊ, βίασε μια κοπέλα. Κι εμείς χάσαμε τον μπούσουλα. Η κοινωνία μας είναι το σύνολο των επιλογών μας. Κι εμείς επιλέξαμε να πιστέψουμε το αγόρι, όταν ο δικός του λόγος ήταν ενάντια στον λόγο της κοπέλας. Γιατί μας ήταν πιο εύκολο, γιατί θεωρήσαμε ότι αν δεχόμασταν πως έλεγε ψέματα η κοπέλα, οι ζωές μας θα συνέχιζαν όπως πριν. Κι όταν στο τέλος μάθαμε την αλήθεια, καταρρέυσαμε, και μαζί μας κατέρρευσε και η πόλη. Είναι εύκολο να πείτε ότι θα μπορούσαμε να πράξουμε αλλιώς, αλλά ίσως ούτε εσείς να τα καταφέρνατε αν ήσασταν στη θέση μας. Αν φοβόσασταν, αν αναγκαζόσασταν να επιλέξετε πλευρά, αν ξέρατε τι έπρεπε να θυσιάσετε. Ίσως να μην

* Το χόκεϊ επί πάγου (γνωστό απλώς ως χόκεϊ στον Καναδά, στις ΗΠΑ και στην Ελβετία) είναι ένα άθλημα το οποίο παίζεται από άντρες και γυναίκες και θεωρείται το πιο γρήγορο ομαδικό άθλημα. Οι παίκτες κινούνται με παγοπέδιλα πάνω στην επιφάνεια φυσικού ή τεχνητού πάγου. (Σ.τ.Μ.)

έχετε το θάρρος που νομίζετε ότι έχετε. Ίσως να μη διαφέρετε από εμάς τόσο όσο εύχεστε.

Αυτή η ιστορία είναι όσα συνέβησαν μετά, από το καλοκαίρι μέχρι να μπει ο χειμώνας. Είναι μια ιστορία για την Μπιέρνσταντ και τη γειτονική πόλη, το Χεντ, για το πώς η αντιπαλότητα ανάμεσα σε δύο ομάδες χόκεϊ μπορεί να εξελιχθεί σε μια λυσσαλέα μάχη για χρήμα, εξουσία και επιβίωση. Είναι μια ιστορία για παγοδρόμια και τις καρδιές που χτυπούν γύρω από αυτά, για τους ανθρώπους και τον αθλητισμό, για το πώς στηρίζουν οι άνθρωποι τον αθλητισμό και για το πώς τους στηρίζει εκείνος. Μια ιστορία για εμάς που ονειρευόμαστε και παλεύουμε. Μερικοί θα ερωτηθούν, άλλοι θα νιώσουν απόγνωση. Θα έχουμε τις καλύτερες μέρες μας, αλλά και τις χειρότερες. Η πόλη μας θα ζητωκραυγάσει, αλλά θα αρχίσει επίσης να καίγεται. Θα δεχτεί ένα τρομερό χτύπημα.

Μερικά κορίτσια θα μας κάνουν να νιώσουμε περηφάνια, μερικά αγόρια θα μας κάνουν να νιώσουμε σπουδαίοι και τρανοί. Δύο παρέες νεαρών, που θα φορούν διαφορετικά χρώματα η καθεμιά, θα χτυπηθούν μεταξύ τους σε μια μάχη ζωής και θανάτου μέσα σε ένα σκοτεινό δάσος. Ένα αυτοκίνητο θα αναπτύξει μεγάλη ταχύτητα μέσα στη νύχτα, και μετά θα λέμε ότι είχαμε ένα τροχαίο δυστύχημα, αλλά τα δυστυχήματα δεν είναι αποτέλεσμα παρθενογένεσης. Και θα ξέρουμε ότι μπορούσαμε να το αποτρέψουμε. Κάποιος θα φταίει.

Θα πεθάνουν άνθρωποι που αγαπάμε. Θα θάψουμε παιδιά κάτω από τα ωραιότερα δέντρα μας. Δικά μας παιδιά.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ανθρώπων

Μπανκ-μπανκ-μπανκ.

Το ψηλότερο σημείο στην Μπιέρνσταντ είναι ένας λόφος νοτιότερα από το τελευταίο σπίτι της πόλης. Από την κορυφή του φαίνεται η συνοικία Ύψωμα, με τις μεγάλες βίλες της, το εργοστάσιο και το παγοδρόμιο, που είναι παρακάτω, οι μονοκατοικίες στο κέντρο της πόλης και ακόμη πιο μακριά οι πολυκατοικίες της Γούβας. Στον λόφο στέκονται τώρα δύο κοπέλες και αγναντεύουν την πόλη τους. Είναι η Μάγια και η Άννα. Σε λίγο καιρό θα κλείσουν τα δεκάξι. Διαφέρουν η μία από την άλλη όπως η μέρα με τη νύχτα, αλλά είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς αν έγιναν κολλητές φίλες παρά τη διαφορά αυτή ή χάρη σ' αυτή. Στη μια αρέσουν τα μουσικά όργανα, στην άλλη τα όπλα. Η μια μισεί τα μουσικά γούστα της άλλης, κάτι που έχει προκαλέσει πολλούς τσακωμούς μεταξύ τους. Όμως τσακώνονται (τα τελευταία δέκα χρόνια) και για το θέμα των κατοικίδιων ζώων και τον περασμένο χειμώνα τις πέταξαν έξω από το μάθημα της Ιστορίας στο σχολείο, γιατί η Μάγια μурμουύριζε επίμονα «Άννα, ξέρεις ότι τα σκυλιά τα αγαπούσε και ο Χίτλερ;» και η Άννα απαντούσε με πείσμα «Μάγια, ξέρεις ποιος αγαπούσε τις γάτες; Ο Γιόζεφ Μένγκελε!».*

* Γερμανός γιατρός στο στρατόπεδο Άουσβιτς Μπίρκεναου (Μάιος 1943-

Γκρινιάζουν η μια στην άλλη, συζητούν με ενθουσιασμό και αγαπιούνται. Από τότε που ήταν ακόμα πιτσιρίκες, έχουν περάσει μαζί μέρες που αισθάνονταν ότι είναι μόνες τους ενάντια σε όλο τον κόσμο. Και από την αρχή της άνοιξης, που η Μάγια έπεσε θύμα βιασμού, μέχρι σήμερα, αισθάνονται και οι δυο τους διαρκώς μόνες ενάντια σε όλο τον κόσμο.

Είναι αρχές Ιουνίου. Ο τόπος αυτός βρίσκεται μέσα στο κουκούλι του χειμώνα τα τρία τέταρτα του χρόνου. Το καλοκαίρι θα κρατήσει μερικές μαγικές βδομάδες. Το δάσος ολόγυρά τους μεθάει από το φως του ήλιου, τα δέντρα λικνίζονται ευτυχισμένα στις όχθες των λιμνών, αλλά τα μάτια των κοριτσιών δεν έχουν καμία χαρά μέσα τους. Αυτή η εποχή του χρόνου σήμαινε κάποτε περιπέτεια, τη δική τους περιπέτεια, που θα κρατούσε αιώνια. Ζούσαν στη φύση και γυρνούσαν αργά το βράδυ στο σπίτι τους, με κουρελιασμένα ρούχα, βρωμιές στο πρόσωπο, με την παιδική τους ηλικία να λάμπει στα μάτια τους. Η παιδική τους ηλικία έχει τελειώσει. Μπήκαν απότομα στην ενήλικη ζωή. Μερικές κοπέλες δεν επιλέγουν να μεγαλώσουν έτσι στα ξαφνικά, εξαναγκάζονται να μεγαλώσουν.

Μπανκ-μπανκ-μπανκ.

Έξω από ένα σπίτι στέκεται μια μητέρα. Βάζει τις βαλίτσες του παιδιού της σε ένα αυτοκίνητο. Πόσες φορές θα το κάνουν αυτό οι γονείς ενός παιδιού μέχρι να μεγαλώσει; Πόσα και πόσα παιχνίδια δεν θα μαζέψουν από το πάτωμα; Πόσα λούτρινια χρειάζονται για να σχηματίσουν μια ομάδα διάσωσης την ώρα που το παιδί πάει για ύπνο; Πόσα και πόσα γάντια δεν θα χάσει το παιδί στο νηπιαγωγείο, με τους γονείς να εγκαταλείπουν πάντα την

Ιανουάριος 1945), διαβόητος για τα θανατηφόρα πειράματα που έκανε σε ανθρώπους. (Σ.τ.Μ.)

ελπίδα ότι θα τα ξαναβρούν; Πόσες και πόσες φορές δεν έχουν σκεφτεί οι γονείς ότι αν η φύση ήθελε πραγματικά να αναπαράχθει το ανθρώπινο είδος, θα έπρεπε η εξέλιξη να είχε φροντίσει να υπάρχουν λεπτά και μακρουλά εξογκώματα στα χέρια τους, για να φτάνουν οτιδήποτε θα μπορούσε να βρεθεί τυχαία κάτω από τους αναθεματισμένους καναπέδες και τα επίσης αναθεματισμένα ψυγεία; Πόσες και πόσες ώρες δεν κάθονται σε αίθουσες αναμονής περιμένοντας τα παιδιά τους; Πόσες και πόσες δικές του ζωές δεν αφιερώνει ο γονιός στη μία και μοναδική ζωή του παιδιού του; Τι απαιτείται για να είναι καλός γονιός ένας άνθρωπος; Όχι και πολλά. Μόνο τα πάντα.

Μπανκ.

Ψηλά στον λόφο η Άννα γυρνάει να κοιτάξει την κολλητή της:

«Θυμάσαι τότε που ήμασταν μικρές και ήθελες να παίζουμε παριστάνοντας ότι είχαμε δικά μας παιδιά;»

Η Μάγια γνέφει καταφατικά, χωρίς να πάρει το βλέμμα της από την πόλη.

«Θέλεις ακόμα να κάνεις παιδιά;» ρωτάει η Άννα.

Η Μάγια μισανοίγει το στόμα της:

«Δεν ξέρω. Εσύ;»

Η Άννα σηκώνει αργά τους ώμους, θλιμμένη και θυμωμένη μαζί.

«Ίσως. Όταν θα είμαι μεγάλη».

«Πόσο μεγάλη;»

«Τριάντα ας πούμε».

Η Μάγια μένει αμίλητη για αρκετή ώρα και μετά ρωτάει:

«Θέλεις να κάνεις αγόρια ή κορίτσια;»

Η Άννα δίνει μια απάντηση με τρόπο που φανερώνει ότι το σκεφτόταν όλη της τη ζωή:

«Αγόρια».

«Γιατί;»

«Γιατί... μπορεί ο κόσμος να είναι κακός απέναντί τους, αλλά μόνο μερικές φορές. Ενώ απέναντι σ' εμάς ο κόσμος είναι σχεδόν πάντα κακός».

Μπανκ.

Η μητέρα κλείνει το πορτμπαγκάζ. Συγκρατεί τα δάκρμά της, γιατί ξέρει ότι αν της ξεφύγει έστω και ένα, θα αρχίσει να κλαίει ασταμάτητα. Όσο μεγάλα κι αν είναι τα παιδιά μας, δεν θέλουμε να κλαίμε μπροστά τους. Κάνουμε τα πάντα για τα παιδιά μας, κι αυτά δεν το καταλαβαίνουν, γιατί δεν μπορούν να συλλάβουν το εύρος μιας αγάπης άνευ όρων. Η αγάπη των γονιών είναι αβάσταχτη, απερίσκεπτη, έχει το ακαταλόγιστο. Όταν βλέπουμε τα παιδιά τόσο μικρά, να κοιμούνται στα κρεβάτια τους, νιώθουμε κομμάτια. Είναι μια ζωή γεμάτη αποτυχίες και τύψεις. Συλλέγουμε φωτογραφίες οικογενειακής ευτυχίας, αλλά δεν δείχνουμε ποτέ τα κενά διαστήματα που υπάρχουν στο φωτογραφικό άλμπουμ, γιατί εκεί σφηνώνουν τα πράγματα που μας πονούν. Τα σιωπηλά δάκρυα σε σκοτεινά δωμάτια. Μένουμε άγρυπνοι, γιατί μας πιάνει τρόμος μπροστά στη σκέψη για το τι θα μπορούσε να συμβεί στα παιδιά μας. Φανταζόμαστε τις περιστάσεις που θα μπορούσαν να γίνουν θύματα.

Η μητέρα κλείνει το πορτμπαγκάζ και πάει να ανοίξει μια πόρτα του αυτοκινήτου. Η μητέρα δεν διαφέρει πολύ από άλλες μητέρες. Κι αυτή αγαπάει, και φοβάται, και καταρρακώνεται, και ντρέπεται, και αισθάνεται πολύ λίγη. Όταν το αγόρι ήταν τριών χρονών, εκείνη καθόταν δίπλα στο κρεβάτι του, το έβλεπε να κοιμάται και έτρεμε καθώς σκεφτόταν όλα τα κακά που μπορεί να του συνέβαιναν. Έτσι κάνουν όλοι οι γονείς. Μόνο που εκείνη δεν φανταζόταν ποτέ ότι θα έπρεπε να φοβάται για το κακό που μπορούσε να προξενήσει ο γιος της.

Μπανκ.

Αυγή. Η πόλη κοιμάται. Ο μεγάλος δρόμος που οδηγεί έξω από την Μπιέρνοσταντ είναι έρημος, αλλά τα βλέμματα των κοριτσιών είναι καρφωμένα σ' αυτόν. Τον παρατηρούν από τον ψηλό λόφο. Περιμένουν υπομονετικά.

Η Μάγια δεν βλέπει πια στον ύπνο της τον βιασμό της. Δεν βλέπει πια το χέρι του Κέβιν να της κλείνει το στόμα, ούτε τον βλέπει να πέφτει πάνω της με όλο του το βάρος πνίγοντας τις κραυγές της. Δεν βλέπει πια το δωμάτιό του με τα κύπελλα χόκεϊ στα ράφια, ούτε το πάτωμα όπου έπεσε το κουμπί από την μπλούζα της. Τώρα πια βλέπει στον ύπνο της μόνο το φωτισμένο μονοπάτι γύρω από το Ύψωμα. Και μάλιστα τώρα το βλέπει και από τον λόφο. Φέρνει στον νου της την εικόνα: Τον Κέβιν να τρέχει μόνος, κι εκείνη να εμφανίζεται βγαίνοντας ξαφνικά από το σκοτάδι έχοντας στα χέρια της ένα δίκαννο. Του έβαλε τη διπλή κάννη στο μέτωπο, και ο Κέβιν έτρεμε, έκλαιγε και την εκλιπαρούσε να δείξει έλεος. Όταν κοιμάται τη νύχτα, ονειρεύεται ότι τον σκοτώνει. Κάθε νύχτα.

Μπανκ. Μπανκ.

Πόσες φορές μια μητέρα κάνει το παιδί της να γελάσει; Πόσες φορές το παιδί της την κάνει να γελάσει δυνατά; Και θα έρθει η πρώτη φορά που το παιδί θα το κάνει συνειδητά. Ανατρέπεται ο κόσμος μας όταν αντιλαμβανόμαστε ότι το παιδί, με τη θέλησή του, μας κάνει να γελάσουμε. Επειδή ανακαλύπτουμε το χιούμορ του. Όταν αστειεύονται τα παιδιά, μαθαίνουν να χειραγωγούν τα συναισθήματά μας. Κι αν μας αγαπούν, μαθαίνουν να λένε ψέματα, να μας λυπούνται και να παριστάνουν πως είναι ευτυχισμένα. Μαθαίνουν πολύ γρήγορα τι θέλουμε. Φανταζόμαστε ότι τα γνωρίζουμε καλά, αλλά τα παιδιά έχουν το δικό τους φωτογραφικό

άλμπουμ και μεγαλώνουν στα κενά διαστήματα που υπάρχουν ανάμεσα στις οικογενειακές φωτογραφίες.

Πόσες φορές στάθηκε η μητέρα έξω από το σπίτι, δίπλα στο αυτοκίνητό της, κοιτάζοντας το ρολόι της και φωνάζοντας με ανυπομονησία το όνομα του γιου της; Σήμερα δεν χρειάζεται να το κάνει. Ο γιος της κάθεται εδώ και ώρες στη θέση του συνοδηγού περιμένοντάς τη να φορτώσει το αυτοκίνητο. Κάποτε ο γιος είχε καλογυμνασμένο, μυώδες σώμα, αλλά τώρα έχει αδυνατίσει πολύ. Η μητέρα του αγωνίζεται εδώ και βδομάδες να τον κάνει να φάει. Ο γιος κοιτάζει τώρα έξω από το παράθυρο του αυτοκινήτου. Το βλέμμα του είναι άδειο.

Τι θα μπορούσε να συγχωρέσει μια μητέρα στον γιο της; Πώς είναι δυνατόν να προβλέψει μια μητέρα τι θα συμβεί; Δεν υπάρχει γονιός που να φαντάζεται ότι ο γιος του θα εγκληματήσει όταν μεγαλώσει. Η συγκεκριμένη μητέρα δεν ξέρει τι εφιάλτες βλέπει ο γιος της, αλλά ξέρει ότι όταν τους βλέπει, ξυπνάει φωνάζοντας. Και τους βλέπει καθημερινά. Από εκείνο το πρωί που τον βρήκε στο μονοπάτι παγωμένο από το κρύο και τον τρόμο. Είχε κατουρηθεί πάνω του. Τα δάκρυα της απόγνωσής του είχαν παγώσει πάνω στα μάγουλά του.

Ο γιος της βίασε μια κοπέλα, αλλά κανείς δεν μπόρεσε να το αποδείξει. Και θα υπάρχουν πάντα άνθρωποι που θα λένε ότι ο νεαρός τη γλίτωσε, ότι δεν τιμωρήθηκε ούτε αυτός ούτε η οικογένειά του. Έχουν δίκιο. Όμως εκείνη δεν θα νιώσει ποτέ ότι ο γιος της είναι αθώος.

Μπανκ-μπανκ-μπανκ.

Το αυτοκίνητο αρχίζει να κινείται. Η Μάγια το βλέπει από τον λόφο και ξέρει ότι ο Κέβιν δεν πρόκειται να επιστρέψει ποτέ στην Μπιέρνσταντ. Ξέρει ότι τον συνέτριψε. Και θα υπάρχουν πάντα άνθρωποι που θα λένε ότι νίκησε εκείνη.

Όμως η Μάγια δεν θα νιώσει ποτέ ότι νίκησε.

Μπανκ-μπανκ-μπανκ.

Τα φώτα των φρένων ανάβουν για μια στιγμή, και η μητέρα ρίχνει μια τελευταία ματιά μέσα από τον καθρέφτη του αυτοκινήτου, για να κοιτάξει τη βίλα που μέχρι πρόσφατα ήταν το σπιτικό της οικογένειάς της. Προλαβαίνει να δει και τα ξεραμένα υπολείμματα της κόλλας πάνω στο γραμματοκιβώτιο, εκεί που βρισκόταν το επώνυμο Έρνταλ· τα γράμματα τα ξεκόλλησαν ένα ένα. Ο πατέρας του Κέβιν τοποθετεί τις βαλίτσες στο άλλο αυτοκίνητο. Μόνος του. Είχε σταθεί κι αυτός στο μονοπάτι, δίπλα στη μητέρα του Κέβιν, και είδε τον γιο του ξαπλωμένο στο χιονισμένο έδαφος, με το πουλόβερ του λεκιασμένο από τα δάκρυα και το παντελόνι του λεκιασμένο από τα κάτουρα. Η ζωή της οικογένειας είχε γίνει κομμάτια αρκετό καιρό πιο πριν, αλλά μόνο εκεί, στο μονοπάτι, είδε πρώτη φορά η μητέρα αυτά τα κομμάτια. Ο πατέρας αρνήθηκε να τη βοηθήσει να κουβαλήσουν τον γιο. Η μητέρα κατάφερε να μισοσηκώσει τον γιο της και τον πήγε στο σπίτι, τότε σέρνοντάς τον στο χιόνι, τότε βοηθώντας τον να περπατήσει. Πέρασαν δύο μήνες από τότε και στη διάρκεια τους ο Κέβιν δεν βγήκε από το σπίτι, ενώ οι γονείς του μιλούσαν ελάχιστα μεταξύ τους. Η μητέρα του Κέβιν έχει μάθει από την ίδια τη ζωή ότι ένας άντρας ορίζει τον εαυτό του με πιο διακριτό τρόπο από μια γυναίκα. Ο άντρας της και ο γιος της όριζαν τους εαυτούς τους με μία και μοναδική λέξη: *νικητής*. Απ' ό,τι θυμάται η ίδια, από παλιά ο άντρας της προσπαθούσε να χαράξει ανεξίτηλα στο μυαλό του γιου τους την εξής άποψη: «Υπάρχουν μόνο τρεις κατηγορίες ανθρώπων. Αυτοί που νικούν, αυτοί που ηττώνται κι αυτοί που απλώς μένουν παρατηρητές».

Και τώρα; Αν ο πατέρας κι ο γιος δεν είναι νικητές, τότε τι είναι; Τι είναι η οικογένειά τους αν δεν είναι νικητριά; Η μητέρα

αφήνει το φρένο, κλείνει το στερεοφωνικό, βγαίνει στον δρόμο και στρίβει προς μια κατεύθυνση. Δίπλα της κάθεται ο γιος της. Ο πατέρας του μπαίνει στο άλλο αυτοκίνητο και φεύγει προς την αντίθετη κατεύθυνση. Τα έγγραφα του διαζυγίου έχουν ταχυδρομηθεί, καθώς και η επιστολή προς το σχολείο, στην οποία αναφέρεται ότι ο πατέρας του Κέβιν μετακομίζει σε άλλη πόλη και η μητέρα μαζί με τον γιο εγκαθίστανται κάπου στο εξωτερικό. Στο κάτω μέρος της επιστολής είναι γραμμένος ο αριθμός τηλεφώνου της μητέρας, για την περίπτωση που υπάρξει κάποια ερώτηση από πλευράς του σχολείου. Ωστόσο κανείς δεν πρόκειται να την καλέσει από εκεί. Αυτή η πόλη θα κάνει ό,τι μπορεί για να ξεχάσει πως η οικογένεια Έρνταλ ήταν κάποτε κομμάτι της.

Ύστερα από ένα τετράωρο ταξίδι μέσα στη σιωπή, όταν πια μητέρα και γιος βρίσκονται τόσο μακριά από την Μπιέρνσταντ, που δεν βλέπουν ίχνος από δάσος, ο Κέβιν λέει ψιθυριστά:

«Μαμά, πιστεύεις ότι μπορεί ν' αλλάξει ένας άνθρωπος;»

Η μητέρα του κουνάει το κεφάλι δαγκώνοντας τα χείλη της, ανοιγοκλείνει τα μάτια της, βουρκώνει και δυσκολεύεται να δει τον δρόμο μπροστά της. «Όχι, δεν το πιστεύω. Όμως μπορεί να γίνει καλύτερος». Ο Κέβιν πιάνει το χέρι της. Τρέμει ολόκληρος. Εκείνη κρατά το χέρι του με έναν ιδιαίτερο τρόπο, όπως τότε που ο Κέβιν ήταν τριών χρονών, και του το σφίγγει. Γιατί νιώθει ότι ο γιος της κρέμεται πάνω από έναν γκρεμό. Του ψιθυρίζει: «Δεν θα σε συγχωρέσω ποτέ, Κέβιν. Όμως δεν θα σε εγκαταλείψω ποτέ».

Μπανκ-μπανκ-μπανκ.

Σε όλη την πόλη ακούγεται. Είναι ο δικός της ήχος. Τον νιώθεις στο πετσί σου μόνο όταν ζεις εκεί.

Μπανκ-μπανκ-μπανκ.

Πάνω στον ψηλό λόφο στέκονται δύο κοπέλες και βλέπουν το αυτοκίνητο να χάνεται σιγά σιγά. Σε λίγο καιρό θα κλείσουν τα δεκάξι. Η μία κρατάει μια κιθάρα, η άλλη μια καραμπίνα.